

ut maneat in tua vocatione tuisque praesidiis. Si tamen magno gentium apostolo * et nobis ipsius te verbis alloquentibus obsequens, non iracundus, non litigiosus, non superbus, non cupidus, sed irreprehensibilis, sobrius, prudens, ornatus, pudicus, benignus, modestus, hospitalis, testimonium bonum habens ab aliis, qui intus et foris sunt, ne incidas in opprobrium et in laqueum diaboli. Haec, dilecte in Christo filii, meditare, in his jam totus esto, ut profectus tuus manifestus fiat: haec enim faciens et te ipsum salvum facies et eos, qui te audiunt. Dum autem ad te praesentes literas dirigimus per venerabilem consacerdotem tuum abbatem Maurimonasteriensem, cui multum confidimus, simul et tuis novo scripto mandamus, ut extincta omni priorum amaritudinum memoria renovatisque, ut par est, erga te ipsorum patrem et pastorem filialis pietatis et obedientiae sensibus et officiis, imo renovato votorum studio ac religiosae professionis fervore, quam a domino proin exoramus, monasterii divi Ettonis pacem ipsi concilient, obtineant et foveant. Datum in palatio nostro Tabernis Alsatice sub signo sigilloque nostris et secretarii nostri subscriptione, anno domini millesimo septingentesimo vigesimo tertio, die vero mensis Julii trigesima. Armand, cardinalis de Rohan.

Rescriptum secundum ad capitulares et conventuales.

Armandus Gasto, tituli sanctissimae Trinitatis in monte Pincio sanctae Romanae ecclesiae presbyter cardinalis de Rohan, episcopus et princeps Argentinensis, Alsatiae landgravius, sacri Romani imperii princeps, magnus Franciae elemosynarius, regii ordinis sancti spiritus commendator etc., dilectis filiis, divi Ettonis monachis professis, salutem. Carissimi in Christo filii: iterum venimus ad vos spiritu lenitatis, non in virga correctionis, neque enim scribimus, ut exprobremus, sed ut consolemur et moneamus. Annuntiamus pacem, quam virtute multa dabit Christus, si sedatis affectibus et compositis animis exitum negotii vestri dociles et tranquilli praestolamini, neque enim in commotione dominus, atque hanc, quam prioribus literis vobis susimus patientiam in humilitate et silentio hodie tandem obtineat nostra erga vos indulgentia, amor, sollicitudo. Quod hac in re a nobis agitur, grati accipite et inde faustum omen ducite. Renovatis et extensis ad ampliora monitis et obtestationibus venerabilis abbatis vestri conscientiam, aequitatem et caritatem convenimus, ut animo et voluntate totus ad vos redeat placidus, indulgens et amans. Quos certe sensus non extorquebit minax, morosa saeviensque fratrum aemulatio, sed certo conciliabit reciproca pietas, candida observantia et promptum ex animo obsequium. Zelotis honorem domus domini bonumque monasterii nomen: laudo vos, sed sit zelus vester secundum scientiam, incipiat a profectu cuiusque vestrum in via domini, suis in consiliis et quotidiana conversatione aemulantur singuli disciplinae regularis sanctioniam: horreant et fugiant saeculi insidiantis et illecebrosi imprimis sexus contagium, saecularibus non audeant implicare se negotiis, aut cupiditate quaerendi lucri in commodum monasterii, aut falso sub praetextu exercendae, quae non tenentur, caritatis, monasticae obedientiae votorumque sacrorum sanctitatem ac meritum secretis admurmurationibus non corrumpant. Angelicum psallendi divinas laudes concinendi officium, tanquam in atriis coelestis patriae positi, renovato quo-

* Nämlich St. Paulus.

tidie fervore impleant et reverentur. His argumentis, dilecti filii, zelum studiumque religionis exhibebitis, his artibus monasterii honorem, commoda et gloriam extendetis et augebitis. Etsi autem hortando vos et monendo scribimus, ne putetis minus benigne exceptos fuisse a nobis quaerelas, quas per literas et per tres e vestris, quos huc accersivimus, in sinum nostrum deposuistis. Desideriis enim vestris iterum favimus et indulgimus expensisque rerum ac rationum momentis annuimus praecipuis postulationum vestrarum capitibus, super quibus multa praescripsimus, quae nota vobis faciet novum rescriptum, quod ad abbatem vestrum direximus, quodque una cum prioribus, tum ad abbatem, tum ad vos literis nostris, in monasterii vestri tabulas capitulares volumus inferri ac describi. Nova addet nostrae erga vos sollicitudinis argumenta venerabilis abbas Maurimonasteriensis, cui omnem fidem et observantiam exhibebitis. Nostro enim ille nomine et vicaria vice ad vos accedit, vobis virtute sanctae obedientiae, quam nobis debetis, quae vestrae salutis sunt et utilitatis, religiose injuncturus. Caeterum obtestamur vos in domino, ne irritam faciatis omnem vestram sollicitudinem et curam; nihil ex parte vestra desideretur, quominus intentos fructus ferant ea, quae ad communem utilitatem vestram statuimus. Si jam abbas vester re et nomine patrem se ostendit, ipsi correspondeat mutuis vestrum omnium in ipsum amor filialisque reverentia, si frequentia habet capitula, si vobis conventus communicat negotia, vestrum nemo imprudens, aut sui impotens, aut privatae nimium opinioni addictus, aut secreti parum tenax sapientia inturbet consilia, aut motus excitet inconsultos et incompositos. Si maiori cura incumbet gerendae rei oeconomicae, sincera fide et prompto obsequio adsint ipsi vocanti illi, quos vocaverit sibi iungi ministros, qui suis ita fungantur officiis, ut inde non quaerant extra monasterium vagandi, spiritualibusque renuntiandi ministeriis et quae perfectionis sunt negligendi, infaustam occasionem. Si propius et familiarius vobis jam utitur, absit, ut quis vestrum ipsum minus reveretur, aut improba aemulatione invidiae, dissensionisque inter fratres semina jaciatur. Meliora sane et viciniora saluti de vobis praesumimus, nec dubitamus, quin exemplo venerabilis abbatis nobis ultro obsequentes et deum prae oculis habentes, omnes unanimes, verbis utor apostolorum principis, compatientes, fraternitatis amatores, humiles, priorum amaritudinum obliti, deo benedictes cum modestia et timore, sobrii et vigilantes, eam, quam satagimus deo operante vobis procurare pacem, sanctis illam supplicationibus ac bonis operibus, praesertim vero humilitate, obedientia ac votorum diligenti custodia impetretis aeternumque servetis. Datum in palatio nostro Tabernis Alsatice sub signo sigilloque nostris et secretarii nostri subscriptione, anno domini millesimo septingentesimo vigesimo tertio, die vero mensis Julii trigesima.

Armand., Card. de Rohan.

De mandato emin. et ser. dom. cardinalis episcopi et principis Argentinensis Barbiers.

Debitas, ut par erat, retulit eminent. dom. cardinali et episcopo conventus in scripto gratias ac demum re in pace composita secuta est tranquillitas. Qua percepta fatus eminent. cardinalis et episcopus aliud misit rescriptum sequentis tenoris:

Rescriptum tertium eminent. domini cardinalis et episcopi.